

Dansk Sø-Restaurations Forening

Kontor-og foreningslokaler

Mose Alle 13
2610 Rødovre

Kontortid: Mandag-torsdag 9-16
Fredag 9-15

Telefon 36 36 55 85

Mandag - torsdag 9-15:30

Fredag 9-15:00

Sekretær (Vivi) 36 36 55 87

Kontingent (Corlis) 36 36 55 88

Faglig sekretær (Ole S.) 36 36 55 89

Faglig sekretær (Christian P) 36 36 55 86

Fax: 36 36 55 80

Girokonto: 542-4437

E-mail forening: dsrf@dsrf.dk

E-mail formand: formand@dsrf.dk

E-mail Ole S: faglig@dsrf.dk

E-mail Christian P: cp@dsrf.dk

E-mail sekretær: sekretaer@dsrf.dk

E-mail kasserer: kasserer@dsrf.dk

Internet: www.dsrf.dk

Formand:

Ole Philipsen

Privat telefon 26 37 12 35

Arbejdsløshedskasse

-Aalborg, telefon 98 16 85 00

-Århus, telefon 86 13 45 11

-Esbjerg, telefon 70 10 22 23

-Herning, telefon 97 12 30 11

-Kolding, telefon 75 54 22 00

-Odense, telefon 66 11 42 60

-Ringsted, telefon 57 67 66 00

-Hillerød, telefon 48 24 77 24

-Roskilde, telefon 46 32 55 66

-Københavns kommune telefon 33 13 15 55

-Københavns amt telefon 33 91 20 11

Redaktion og annoncer

Ole Philipsen (ansvarshavende)

Ole Strandberg (opsætning)

Produktion:

Special-Trykkeriet Viborg a/s

Livøvej 1

8800 Viborg

Telefon 86 62 40 33

ISSN 0 109-0267

Oplag: 2.100 eksemplarer

Modtagergrupper:

Sø-Restaurationspersonalet i handelsflåden,
passagerskibe samt offshoreenheder. Endvide-
re rederier, færgeoverfarter, skibsproviante-
ringshandlere, sømandskirker m.fl.

Forsidebillede:

Er fra det royale bryllup, og billedet er knipset af Hans Frederiksen, Søværnets Konstabelforening.

DSRF er partipolitisk uafhængig, og må aldrig yde støtte til noget politisk parti (vedtægterne § 2).

REDAKTIONEN

af dette nummer

sluttet den 31. maj 2004.

Stof

til august-nummeret skal være redaktionen i hænde senest den 19. juli 2004.

Næste nummer

udkommer ca. 6. august 2004.

INDHOLD

Leder.....	3
En verden i kæder og pigtråd.....	4
Sømand deporteret grundet telefonopr.....	5
Bestyrelsesvalg.....	6
95. ordinære generalforsamling.....	10
Forslag til vedtægtsændringer.....	11
Fuldmagt til generalforsamling.....	12
Ind/Ud fødselsdage m.v.....	13
Foreningen orienterer.....	16
OK-2004, opdatering.....	16
Søværnet, en anden slags sø-arbejdsplads	17
Kai Tarp i Algeciras.....	20
Søfartens beskæftigelse.....	22
Rids i dansk fagbevægelses historie, afs. 6	27

Både samfundet og søfarten er i en kraftig ændring på en måde, der har stærk indflydelse på alle borgere. Da mange af disse ændringer i hvad vi skal/kan/må gøre har overskriften "Terrorbekæmpelse", går beslutninger glat igennem både i parlamenter og hos borgere. Men er det ikke ved at være på tide at vi trækker vejret og forsøger at fokusere på forståelse, i stedet for bare at acceptere at vi udsættes for flere og flere sanktioner og restriktioner

Siden den tragiske 11. september har vi oplevet at vores frihed er kommet under et stadig stigende pres. Søfolk må i dag konstatere at de udsættes for restriktioner ved ankomst til USA og andre lande, som før ville have udløst vilde protester. De har svært ved at få lov til at gå i land, og hvis de går 10 meter på kajen for at ringe hjem fra en telefonboks, så risikerer de deportation. Dette selv om de måtte være i besiddelse af sømandsvisa.

Sidste år vedtog Danmark en lov som giver mulighed for at danskere kan udleveres til andre lande til strafforfølgelse, noget som indtil da var helt utænkeligt. Hvis en dansker tidligere havde begået en forbrydelse i udlandet, og befandt sig i Danmark, blev han straffet efter dansk lov.

Skibsrederne er nu nød til at ofre mange penge på at leve op til forskellige landes sikkerhedskrav i havne, en ekstra udgift som mange især af småskibsrederne har mere end svært ved at kunne finansiere i et stadig smallere marked for coastere.

Flyselskaberne skal indsende et bjerg af oplysninger til de amerikanske myndigheder om passagerne for at flyve til USA, det er bl.a. oplysninger om den enkelte har bestilt særlig mad og lignende som nu skal oplyses.

Når man kynisk summer op på hele sikkerhedsudviklingen siden den 11. september, føler jeg at man kan konstatere at alle vi almindelige og lovlydige verdensborgere, har fået vores rettigheder kraftigt beskåret i sikkerhedens navn, uden at man af den grund er blevet reelt mere sikker, hvilket bomberne i Madrid desværre bekræfter.

Måske det var på tide at man erkender, at fred og sikkerhed ikke kommer gennem krig og ved at udsætte de 99,999999999999% af verdensbefolkningen som ikke vil have andet end fred og lov til at passe deres daglige brød, for stadig stigende begrænsninger i deres hverdag. Men i stedet forsøge at løse verdens uretfærdigheder, og massivt hjælpe de steder hvor der er sult og nød.

Tænk hvis man have brugt det samme pengebeløb på at hjælpe de som sulter, ikke har rent vand eller uddannelse, forskning i HIV/malaria/kræft, som man i de sidste 3 år har brugt på at føre krig i Afghanistan, Irak og i den nye industri "tersorsikring". Så kunne det være man havde opnået en mere sikker verden for alle, end ved hjælp af nye krige og pigtråd, som hidtil ikke har haft nogen effekt.

EN VERDEN I KÆDER OG PIGTRÅD

USA og krigen mod terrorisme.

I fagblad 4/2003 bragte vi en længere artikel om "nye sikkerhedsstandarder for søfart", inspireret af en konference i København afholdt af NTF (Nordisk Transport Føderation). Siden da er der til stadighed tikket småmeldinger ind om hvordan de søfarendes liv fortsat er blevet forringede i social henseende. Nu gælder det retten til at komme fra borde, i de i forvejen meget begrænsede perioder dette kan lade sig gøre, hvor mindre besætninger og kortere liggetid, allerede har bragt en verden til afstand når der sammenlignes med få årtier tilbage.

Nedenfor bringer vi med tilladelse fra "Lloyd's List", en oversat artikel der viser, hvor groteske konsekvenserne kan være ved anløb af amerikanske havne.

Det er nu ikke bare de søfarende, som bliver ramt af en lang række nye sikkerhedsbestemmelser for skibsfartens havneophold world-wide. Særlig småskibsfarten er hårdt belastet af nye krav som stilles i henhold til en såkaldt ISPS-kode, hvorefter alle skibe skal være sikkerhedsvurderede og tilfredsstillende nye krav senest pr. 1. juli 2004. I praksis er reglerne så indviklede at de mindre rederier har måtte kontrahere med professionel bistand som herefter er sendt

rundt i verden for at vurdere rederiets skibe et for et i den fart de sejler. Niels Jørgen Rasmussen fra rederiet Nielsen & Bresling, et i vores verden hæderkronet rederi med rene danske besætninger, oplyser til redaktionen at implementeringen af de nye regler for rederiets 5 skibe, løber op i et par hundrede tusind kroner. For mange skibes vedkommende vil der herefter være krav om 24-timers vagt ved landgangen, et krav som næppe kan opfyldes af skibsbesætningen, medmindre denne udvides alene på denne baggrund. Der kan altså for mange blive tale om ikke uvæsentlige fordyrelser af transporten. Som Michael Wengel-Nielsen fra "Rederiforeningen for Mindre Skibe" oplyser, så er det ikke en fordyrelse som bare kan væltes over på fragtraterne. Den europæiske småskibsfart er i ubarmhjertig konkurrence med landtransporten som ikke er ramt af tilsvarende regelsæt. Så det er liv eller død det drejer sig om.

Efter 1/7 vil Veritas og de øvrige klassifikationsselskaber begynde inspektionen af de skibe som er under deres klassifikation, og kontrollere at skibene er korrekt sikkerhedsvurderede og lever op til de nye regler.

Der kan stilles mange gode spørgsmål!

OleS

Lloyd's List

195p

No. 58,658

SHIPPING • INSURANCE • ENERGY • TRADE • LOGISTICS

Af: Rajesh Joshi**SØMAND DEPORTERET PÅ GRUND
AF TELEFONOPRINGNING**

sætter fokus på problemer med USA's krig mod terror

*Besætning tvunget til at vente på indklarer-
ing fordi sikkerhedspersonalet ikke ar-
bejder i week-enden, skriver Rajesh Joshi.*

Kontrasten mellem bogstavet og ånden i USA's kampagne mod terrorisme, er igen blevet sat i relief med deporteringen af en russisk sømand fra en produkt-tanker, der anløb Texas denne uge.

Overstyrmanden på det lettiske 68.467 tdw "Latgale", blev fløjet ud af USA tirsdag eftermiddag, efter at have tilbragt en nat i Jefferson statsfængsel. Hans forbrydelse var at han havde brugt en offentlig telefon tæt ved sit skib, før immigrationsmyndighederne havde kontrolleret hans papirer.

"Dette kan sammenlignes med at skyde nogen for at gå over gaden uden at se sig for", udtaler en amerikansk advokat for sømands-rettigheder, som ikke ønsker sit navn frem.

I følge Bob Walls fra den lokale agent, Celtic International, ankom tankskibet til Port Arthur lørdag. Men told- og immigrationsmyndigheder var ikke tilsagt til inspek-

tion af skibet før mandag. Pålidelige kilder har oplyst Lloyd's List at dette skyldes, at personalet ikke arbejder i week-enden, fordi de ikke bliver honoreret med overtidbetaling.

Imidlertid fik skibet tilladelse til at påbegynde arbejdet med lasten om lørdagen, "fordi myndighederne ikke ønsker at skabe hindringer for skibets fartsplan".

Advokater for sømands-rettigheder udtaler at det er krænkende at besætningen fra "Latgate" må være indespærrede på denne vis. Fremmede skibe er imidlertid ikke de eneste som oplever denne situation.

En artikel i avisen "Beaumont Enterprise" gengiver sagen om det amerikanske 30.384 tdw "Cape Vincent", et ro-ro skib engageret af det amerikanske militær "Ready Reserve Force". Efter ankomst fra mellemøsten måtte besætningen, som var civile sømænd, tilbringe en ekstra ventetid i havnen på grund af manglende indklarer-
ing. En talskvinde for myndighederne bekræfter at der normalt ikke foretages indklarer-
ing på søndage. Denne politik betød at "Latgale's" 24 mands besætning, som alle havde gyldigt visa til USA, var tvungne til at forblive ombord i næsten 2 døgn.

Da myndighederne ankom omkring frokost om mandagen for at indklare "Latgale",

fik de øje på overstyrmanden ved en møntboks 20 meter fra skibet. Han indrømmede at han havde taget en chance ved at gå ned på kajen. En talsmand fra myndighederne bekræfter i brede træk denne historie. Skibets agent blev derefter anmodet om at afskibe overstyrmandens ejendele og sømanden blev anbragt i et statsfængsel. Han blev fløjet retur til Rusland om tirsdagen. De øvrige besætningsmedlemmer fik herefter ikke landgangstilladel-

se, og agenten blev anmodet om at postere bevæbnede vagter ved skibet for at forhindre nye episoder.

Skibet sejlede forsinket onsdag aften, efter erstatning for overstyrmanden var fløjet ind. I følge loven forventes overstyrmandens visa at blive annulleret og han vil blive udelukket fra at rejse ind i USA i 10 år. Hvis han alligevel betræder amerikansk jord, vil straffen være 2 års fængsel.

BESTYRELSESVALG for perioden september 2004 til 2006

I de sidste 2 numre af bladet, har der været opfordringer til medlemmerne om at opstille til valg til bestyrelsen. Valgperioden for den nuværende bestyrelse udløber den 17. september 2004, hvor den nyvalgte bestyrelse skal tiltræde.

Foreningens bestyrelse består af 12 personer, som bliver valgt af forskellige valggrupper, alt efter deres stilling/overenskomstområde.

Ved udløbet af den sidste dag for rettidig opstilling, var der anmeldt i alt 15 kandidater til valg. De 3 kandidater har siden meddelt, at de alligevel ikke ønsker opstilling p.g.a. skift til andet arbejde, eller andre personlige årsager. Dette efterlader 12 kandidater til 12 bestyrelsesposter, hvilket betyder at disse jvf. foreningens vedtægter, automatisk og uden urafstemning, er valgt for bestyrelsesperioden mellem generalforsamlingen i efteråret 2004 og generalforsamlingen i efteråret 2006.

Foreningens kommende bestyrelse består af følgende:

- **Jens Chr. Raassi Andersen**
A.P. Møller, genvalg.
- **Thomas H. Nielsen**
A.P. Møller, genvalg
- **Ole Nielsen**
Torm, genvalg.
- **Karen M. Madsen**
BHT, genvalg.
- **Helle Hermansen**
BHT, genvalg
- **Christian Nielsen**
DFDS, nyvalg.
- **Benny Svendsen**
BHT, genvalg
- **Barno Jensen**
ex Samsø-Linien, genvalg
- **Jannik M. Madsen**
DFDS, genvalg
- **Helle Kongsbak**
DFDS, nyvalg
- **Kenneth B. Petersen**
DFDS, genvalg
- **Jeppe Skøde Knudsen**
DFDS, nyvalg.

Vi må håbe at foreningen med dette valg forsat vil have en aktiv, effektiv og modig bestyrelse i perioden 2004-2006.

*Jens Chr. Raassi Andersen.
Hovmester APM.
Født 1946. Medlem DSRF 1975.
Medlem af bestyrelsen fra 1995.*

*Thomas H. Nielsen.
Hovmester APM.
Født 1975. Medlem DSRF 2000.
Medlem af bestyrelsen fra 2002.*

*Ole Nielsen.
Hovmester Torm.
Født 1947. Medlem DSRF 1964.
Medlem af bestyrelsen 81-87 og fra 1993*

*Karen M. Madsen.
Serviceassistent BHT.
Født 1952. Medlem DSRF 1991.
Medlem af bestyrelsen fra 2002.*

*Helle Hermansen.
Serviceassistent BHT.
Født 1962. Medlem DSRF 1994.
Medlem af bestyrelsen fra 1997.*

*Christian Nielsen.
Rederiassistent DFDS.
Født 1950. Medlem DSRF 1998.
Nyvalgt bestyrelsen 2004.*

*Benny Svendsen.
Overkahytsjomfru BHT.
Født 1960. Medlem DSRF 1994.
Medlem af bestyrelsen 95-97 og fra 2002*

*Barno Jensen.
Anden stilling.
Født 1960. Medlem DSRF 1997.
Medlem af bestyrelsen fra 2002.*

*Jannik N. Madsen.
Passagerassistent DFDS.
Født 1975. Medlem DSRF 1999.
Medlem af bestyrelsen fra 2002 (+TR).*

*Helle Kongsbak.
Passagerassistent DFDS.
Født 1969. Medlem DSRF 2000.
Nyvalgt bestyrelsen 2004.*

*Kenneth B. Petersen.
Kok DFDS.
Født 1956. Medlem DSRF 2000.
Medlem af bestyrelsen fra 2002*

*Jeppe Skøde Knudsen.
Kok DFDS.
Født 1967. Medlem DSRF 2002.
Nyvalgt bestyrelsen 2004.*

DSRF's

95. ORDINÆRE GENERALFORSAMLING AFHOLDES

FREDAG DEN 17. SEPTEMBER KL. 13.00

På restaurant NIMB (ved Tivoli)

BERNSTORFFSGADE 5, KØBENHAVN V.

Dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Formanden aflægger beretning.
3. Forslag til behandling.
4. Revisor aflægger beretning.
5. Valg af statsautoriseret revisor.
6. Valg af suppleanter til bestyrelsen.
7. Eventuelt.

Tilmelding til selve generalforsamlingen er **ikke** nødvendig.

MIDDAG

efter generalforsamlingen

Bestyrelsen har besluttet at slå skovturen sammen med generalforsamlingens sociale element. Derfor er **ægtefæller** velkomne til at deltage i middagen som starter kl. **18.00**.

Af hensyn til bestillinger er **tilmelding** nødvendig senest mandag den 6. september på tlf.: 36 36 55 85. Tilmeldingsfristen **skal** overholdes for at man kan deltage i middagen.

Efter middagen vil der være adgang til **TIVOLI** på årets sidste åbningsdag.

Kontingent for september måned skal være betalt

FORSLAG TIL VEDTÆGTSÆNDRINGER

Den 10. maj var sidste rettidige dato for indsendelse af forslag, som man ønskede optaget på dagsordenen til foreningens ordinære generalforsamling den 17. september 2004.

Der er ikke modtaget forslag til dagsordenen fra medlemmerne.

Bestyrelsen har fremsat følgende forslag til vedtagelse på generalforsamlingen:

Valggrupper

§ 13 stk. 2.

Nuværende tekst:

For at bestyrelsen skal være et repræsentativt udsnit af foreningens medlemmer sammensættes bestyrelsen af følgende valggrupper:

- Hovmestre: 2 personer
- Faglærte: 2 personer
- Cateringassistent: 3 personer
- Passagerassistent: 1 person
- Supervisor/oldfrue: 1 person
- Øvrige søfarende: 2 personer
- Øvrige: 1 person.

Ændres til:

For at bestyrelsen skal være et repræsentativt udsnit af foreningens medlemmer sammensættes bestyrelsen af følgende valggrupper:

- Hovmestre: 2 personer
- Faglærte: 2 personer
- Menigt cateringpersonale: 4 personer
- Supervisor/oldfrue: 1 person
- Øvrige: 3 personer

Begrundelse: Med de nye overenskomster kan vi ikke længere skelne mellem passagerassistenter og cateringassistenter. Dette skyldes at cateringassistentgruppen er udgået i DFDS og erstattet af

rederiassistenter. I BornholmsTrafikken er stillingsbetegnelsen erstattet af serviceassistent. Af hensyn til fortsat at kunne have en bred repræsentation fra alle rederier, må vedtægternes bestemmelser ændres, så de passer til de aktuelle stillingsbetegnelser.

Antal fagblade årligt

§ 17 stk. 1.

Nuværende tekst:

Foreningen udgiver et medlemsblad, der skal udkomme mindst 8 gange årligt.

Ændres til:

Foreningen udgiver et medlemsblad, der skal udkomme mindst 6 gange årligt.

Begrundelse:

Dette skyldes ene og alene de nye portobestemmelser som betyder, at selv med 2 numre mindre pr. år vil portoudgiften stige med ca. 65.000 kr. årligt.

Bemyndigelse til formanden

§ 18

Der indsættes et nyt afsnit efter afsnit 5.

Forslag til nyt afsnit 6:

Formanden er bemyndiget til at forlænge og forny økonomiske aftaler, herunder kassekreditter og lån, som tidligere er indgået af bestyrelsen. Formanden skal holde bestyrelsen underrettet ved fornyelse af sådanne aftaler.

Begrundelse:

Forslaget er af rent praktiske årsager. Ved den årlige fornyelse af foreningens kassekredit og økonomiske garantistilling overfor FTF og FTF-A, har foreningen det

typiske problem at banken kræver en fuldmagt fra bestyrelsen for at forny/forlænge aftalerne. Det er ikke altid muligt at få bestyrelsen samlet i fornødent antal for at kunne underskrive en fuldmagt. Samtidig er dette rent administrative opgaver som skal kunne løses rutinemæssigt af foreningens administration.

Overgangsbestemmelse

Bortfald af overgangsbestemmelsen i vedtægterne er der indsat en overgangsbestemmelse som lyder:

Bestyrelsen:

Bestyrelsen pr. 31. december 2000 fortsætter uændret indtil første ordinære generalforsamling i 2002. Ved evt. udtræden konstitueres der ikke nye medlemmer, medmindre bestyrelsen kommer under 12 medlemmer i hvilket tilfælde der konstitueres efter reglerne i vedtægterne af 1998.

Formand:

Nuværende formand fortsætter indtil udløbet af valgperioden i 2003, hvorefter vedtægternes bestemmelser træder i kraft for formandsvalg.

Hvis formanden skulle fratræde / få forfald inden udløbet af valgperioden, konstituerer bestyrelsen en midlertidig formand, indtil der er blevet valgt en formand i henhold disse vedtægter.

Begrundelse:

Overgangsbestemmelsernes hensigt og formål er nu gennemført, og de er derfor overflødige. Bestemmelsen var indsat for at muliggøre overgangen efter de vedtægter som var gyldige indtil 2001, hvor de nuværende vedtægter blev vedtaget ved en urafstemning.

Bestyrelsen skal indstille ovennævnte forslag til godkendelse på foreningens ordinære generalforsamling den 17. september 2004.

Er du forhindret i at deltage i generalforsamlingen, og gerne vil give din mening til kende, kan du benytte denne fuldmagt.

Udfyld den, og giv den til et medlem som vil varetage dine interesser.

OBS: Hver mødedeltager kan kun stemme på vegne af sig selv og max. een fuldmagt.

FULDMAGT

Undertegnede medlem af Dansk Sø-Restaurations Forening

giver hermed _____

fuldmagt til at stemme på mine vegne på generalforsamlingen den 17. sept. 2004.

Navn: _____ Cpr.nr.: _____

Til vittelse:

Navn: _____

Adresse: _____

Indmeldelser i perioden 17-03-2004 til 19-05-2004

IND
DSRF EFTERNAVN FORNAVN REDERI

12-05-2004	Müller	Dan Kramer	Alcatel
10-02-2004	Fjørdal	Bjarki Túná	A. P. Møller
26-04-2004	Simonsen	Jens	BornholmsTrafikken
01-04-2004	Bernhard	Jane	Danserv A/S
01-04-2004	Stæhr	Lars Harding	Danserv A/S
01-06-2004	Frastein	Michael Rene	Danserv A/S
12-02-2004	Brandstrup	Karin Thorsø	DFDS
01-03-2004	Cassagneres	Didier	DFDS
18-03-2004	Jensen	Antoni	DFDS
22-03-2004	Wisniewski	Ryszard	DFDS
01-04-2004	Bjerre	Lasse	DFDS
01-04-2004	Bucio	Maia	DFDS
01-04-2004	Gregersen	Line H.	DFDS
01-04-2004	Jensen	Trine Pabst	DFDS
01-04-2004	Mikkelsen	Brian	DFDS
01-04-2004	Nielsen	Allan Lehmann	DFDS
07-04-2004	Hedegaard	Jonas	DFDS
15-04-2004	Rana	Farhat Ali	DFDS
16-04-2004	Flensborg	Rebecca	DFDS
26-04-2004	Sørensen	Søren Rene	DFDS
01-05-2004	Andreasson	Kristina	DFDS
01-05-2004	Christensen	Pernille	DFDS
01-05-2004	Persson	Lissi	DFDS
03-05-2004	Andersen	Anja	DFDS
14-05-2004	Pedersen	Anna	DFDS
19-05-2004	Larsen	Helle Charlotte	DFDS
19-05-2004	Olsen	Jesper	DFDS
01-06-2004	Christensen	Anja	DFDS
01-06-2004	Mortensen	Allan Weis	DFDS
28-04-2004	Elvig	Michael	Eurest A/S
01-04-2004	Hedgaard	Jannie	Eurest A/S
01-04-2004	Madsen	Ingrid	Eurest A/S
01-04-2004	Minke-Nielsen	Hanne	Eurest A/S
23-04-2004	Petersen	Kristina	Samsø Linien

34

	Ind/Ud marts 2004	
	Ind	7
	Ud	12
	Netto	-5

	Ind/Ud april 2004	
	Ind	18
	Ud	11
	Netto	7

JUBILÆUM i perioden 12/06/04 - 13/08/04

Helga Jensen har den 27/6 2004 været medlem af foreningen i 40 år og udnævnes derved til æresmedlem.

Torben Peter Pedersen har den 1/7 2004 været medlem af foreningen i 25 år.

Inger Kofoed har den 1/7 2004 været medlem af foreningen i 25 år.

Jan Knud Splidsboel Møller har den 1/7 2004 været medlem af foreningen i 25 år.

Steen Lyberg Kofod har den 1/8 2004 været medlem af foreningen i 25 år.

Ole Hansen har den 1/8 2004 været medlem af foreningen i 40 år og udnævnes derved til æresmedlem.

Min hjerteligste tak for venlig opmærksomhed på min fødselsdag.

*Med venlig hilsen
Olga Ryser*

1000 tak for opmærksomheden på min 50 års fødselsdag.

Jytte Elleby

Undertegnede siger hermed mange tak for den dejlige flaske vin på min 60 års fødselsdag d. 24/3 2004. Samtidig ønsker jeg alt muligt godt for foreningen i fremtiden.

*Med venlig hilsen
Johny Høst Jørgensen*

Tak til foreningen for den meget flotte gave, jeg har modtaget i anledning af mit 40 års medlemskab af DSRF. Det er ligeledes mig en stor glæde og ære, at modtage udnævnelsen til æresmedlem.

*Hovmester
Hans Sønderborg*

Modtag min hjerteligste tak for den flotte jubilæumsgave som jeg har modtaget i anledning af mit 40 års medlemskab af DSRF.

*Med venlig hilsen
Erik Rasmussen*

Tak for den dejlige vin jeg modtog i anledning af min 60 års fødselsdag.

*Med venlig hilsen
Vibeke Svart*

Tak for opmærksomheden på min 75 års fødselsdag.

*Med venlig hilsen
Ruth Faurschou*

Jeg siger mange tak for den flotte jubilæumsgave, som jeg har modtaget. Plus en tak for jeres gode arbejde.

*Med venlig hilsen
Mogens Baagøe*

Tak for den flotte gave jeg modtog i anledning af mit 25 års medlemskab af foreningen.

*Med venlig hilsen
Jørn Hansen Busch*

Runde
fødselsdage i perioden 12/06/04 - 13/08/04

Johannes B. Jensen - Lions Park,
Mariehøjvej 23 bolig 3162, 2850 Nærum
- fylder **90 år den 13. juni**

Hans Hansen - Engen 22, Nordby, 6720
Fanø - fylder **50 år den 16. juni**

Ib Splidsboel - Ewalds Allé 62, 3.st.,
6700 Esbjerg - fylder **70 år den 16. juni**

Lizzie Nielsen - Lumbyesvej 2 1-5, 7000
Fredericia - fylder **75 år den 16. juni**

Mona Lise Rønhoff Madsen - Mads
Ledetsvej 3, 9700 Brønderslev - fylder
50 år den 26. juni

Marie Olsen - Thyregodsvej 7, 4.tv.,
2500 Valby - fylder **90 år den 28. juni**

Karin Törnelli - Gratiavej 14 B, 3070
Snekkersten - fylder **75 år den 30. juni**

Søren Jensen - Søndervang 12, 6510
Gram - fylder **60 år den 9. juli**

Svend Aage Wolf Larsen - Sybillesvej
28, Korinth, 5600 Faaborg - fylder **50 år**
den 10. juli

Alfhild N. L. Hansen - Rudsgade 12 C,
st.tv., 4291 Ruds Vedby - fylder **80 år**
den 18. juli

Erik Rasmussen - Højen 7, Vrold, 8660
Skanderborg - fylder **60 år den 20. juli**

Tove Musse Hausted - Cederkrattet 11,
1-4, 6705 Esbjerg Ø - fylder **70 år den**
20. juli

Steen Hardy Andersen - Klostergade 7,
9550 Mariager - fylder **50 år den 23. juli**

Ulla Olsen - Sækkedamsvej 42, 3500
Værløse - fylder **60 år den 1. august**

Kristian Bo S. Nielsen - Lobing Ogis,
Galas, Dipolog City, Zamboanga Del
Norte, Philippines - fylder **50 år den**
2. august

Vi mindes

Mette F. Riis, f. 9/8 1921, er afgang ved
døden d. 7/1 2004.

FORENINGEN ORIENTERER

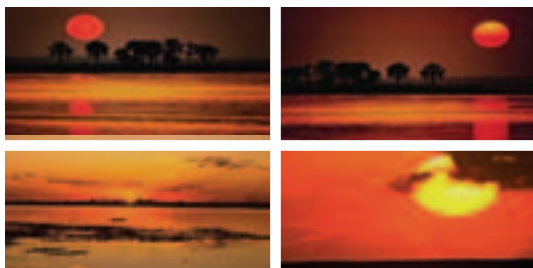
FERIE

Ole Strandberg holder ferie i perioden 14/6 til 27/6.

Christian Petersen holder ferie i perioden 25/6 til 8/7

Vivi Puge holder ferie i perioden 28/6 til 18/7

Corlis Hansen holder ferie i perioden 12/7 til 31/7

Fejl i blad 2/2004

Hermed skal vi bringe en rettelse til blad 2/2004, hvori det desværre lykkedes at få byttet om på to jubilæer. Der stod fejlagtigt at Hans Erik Buur Sønderborg havde 25 års jubilæum og at Jørn Hansen Busch havde 40 års jubilæum. Det korrekte er at:

Hans Erik Buur Sønderborg havde d. 15/4 2004 været medlem af foreningen i 40 år og er derved blevet udnævnt til æresmedlem.

Jørn Hansen Busch havde d. 1/5 2004 været medlem af foreningen i 25 år.

Vi beklager fejlen.

OK-2004 STATUS

Overenskomstopdatering

Pr. 1. juni er der følgende overenskomster som endnu ikke er fornyet / forhandlet færdig.

Menige overenskomster:

- Særoverenskomst mellem DSRF og A.P.Møller for kokke i Mærsk Supply
- Off-Shore overenskomst mellem DSRF/RBF og Trinity International Ltd.
- Off-Shore overenskomst mellem DSRF/RBF og SODEXHO

Officersoverenskomster:

■ Alle overenskomster mangler fornyelse, med undtagen af Pursere i BornholmsTrafikken, som blev fornyet den 1. april for 1. år.

P.g.a. fagbladets udgivelses-intervaller er det svært at holde medlemmerne orienteret om den løbende udvikling i overenskomstforhandlingerne. I stedet kan man på foreningens hjemmeside holde sig orienteret om de enkelte overenskomsters forhandlings fremskridt. Foreningen udsender samtidig igennem NAVNYT opdateringer.

Medlemmer er naturligvis altid velkommen til at kontakte foreningen og blive underrettet om deres overenskomst-situation

SØVÆRNET

en anden slags arbejdsplads til søs

Af: Christian Petersen

**Billeder: Hans Frederiksen (SK),
og Carsten M. Christensen (TVS).**

Hans Frederiksen startede i Søværnet i 1962 – og har været tilknyttet Søværnet på forskellig vis lige siden. Forinden nåede han i øvrigt at få fire år i Handelsflåden. I dag, hvor Hans aldersmæssigt befinder sig i starten af 60'erne, arbejder han som konsulent og fagbladsredaktør i Søværnets Konstabelforening.

Det er en onsdag eftermiddag midt i det royale bryllupshurlumhej (se også billederne fra forsvarets hyldest til brudeparret på siderne her) i det indre København, hvor jeg har en aftale med Hans om en lille snak om Søværnets Konstabelforening og Søværnet som helhed, på hans kontor. Et kontor der signalerer kreativt rod snarere end militær orden!

Søværnets konstabelforening

Søværnets Konstabelforening (SK) er, som navnet antyder, en fagforening for konstabler i Søværnet. I alt er der omkring 1500 konstabler i Søværnet. Heraf er godt 800 medlemmer hos SK, mens Centralforeningen for Stampersonel, som organiserer flere personalegrupper i hele forsvaret, vurderes til at have ca. 250 "søkonstabler". Man kan naturligvis være organiseret andre steder, men faktum er, at en ganske stor del af konstablerne i Søværnet ikke er organiserede.

Indtil 1997 var SK en del af CS, men man valgte at gå ud og stå alene frem for sammen med konstabler i flyvevåbnet, sergen-

ter mv. Det er vist ikke nogen hemmelighed, at forholdet mellem de to foreninger siden har været noget anstrengt. Et af problemerne er, at SK ikke har aftaleret på vegne af deres medlemmer – den ligger fortsat hos CS. Noget som SK naturligt nok kæmper for at få lavet om på.

På trods af den manglende aftaleret, har man dog i SK indgående kendskab til den overenskomst, som medlemmerne er ansat under. Herudover servicerer SK naturligvis sine medlemmer i fagretslige anliggender, ligesom man har stor ekspertise vedrørende skatte- og forsikrings spørgsmål, hvilket er en vigtig ting for ansatte i Forsvaret.

Lidt om Søværnet

Søværnets opgaver har selvsagt ændret sig en del gennem tiderne, hvor opgaverne er blevet tilpasset den sikkerhedspolitiske situation (dette kommer vi mere ind på senere). Blandt Søværnets hovedopgaver er i dag: konfliktforebyggelse, krisestyring, suverænitetsopgaver, stabilitetsfremmende opgaver, fredsstøttende opga-

ver samt en lang række civilt relaterede opgaver. Herudover har Søværnet ansvaret for Statens Istjeneste, Søredningstjenesten, Miljøovervågningen m.m.

Til disse formål råder Søværnet blandt andet over følgende skibstyper: korvetter, inspektionsskibe, patruljefartøjer, missilfartøjer, undervandsbåde, minelæggere, minerydningsfartøjer og kuttere. Disse fartøjer udgør med andre ord den danske flåde, som er underlagt Søværnets Operative Kommando (SOK).

Konstabel i Søværnet

Naturligt nok er de fleste stillinger som konstabel i Søværnet såkaldte "sø-stillinger". Mere præcist sejler ca. 65% af konstablerne i dag iflg. Hans Frederiksen. Resten er i sagens natur ansat i land, f.eks. på flådestationer, hos SOK, ved marinestrikterne, ved Grønlands samt Færøernes kommando.

Arbejdsforholdene afhænger meget af hvor i Søværnet man er placeret, ligesom der også kan være forskelle fra person til person på det enkelte skib. På de store inspektionsskibe, som typisk opererer i det Nordatlantiske område, er man generelt ude i 3 måneder efterfulgt af 3 måneder hjemme. På korvetterne, som måske er de mest kendte fartøjer i Søværnet grundet deres deltagelse i diverse internationale operationer, er ude/hjemme-forholdet forskelligt alt efter hvilken type opgave skibet er på. Det samme gælder flex-skibene, som kan fungere som kampskibe, patruljefartøjer og minerydningsfartøjer m.m. Miljøskibene, som skal være klar til at rykke ud med meget kort varsel, skifter besætning hver uge. Hvis man er ansat i Søværnet igennem flere år kan man være tilknyttet forskellige skibstyper, men of-

te kan man være det samme sted i ganske mange år.

En ny verden – nye opgaver

Under vores samtale kommer Hans også ind på hvordan Forsvarets og Søværnets opgaver har ændret sig markant i løbet af de sidste 20 år. Under den kolde krig var udgangspunktet først og fremmest nationalt og indadvendt, med overvågning af dansk territorium som hovedopgaven. Efter sammenbruddet i Sovjetunionen og Østeuropa mistede man pludselig fjendebilledet. Et nyt dukkede dog hurtigt op i form af den globale terrorisme, hvilket medførte en ny tilgangsvinkel for hele Forsvaret.

Den første forandring for Søværnet viste sig dog allerede i 1990 under Golfkrigen, hvor korvetten „Olfert Fischer“ deltog. „Olfert Fischers“ togt til Golfen varede 1 år og 3 dage. Det var første gang i 150 år, at et kampudrustet dansk orlogsfartøj deltog i internationale operationer. Siden da har dansk forsvar taget aktiv del i operationer i det tidligere Jugoslavien, i Afghanistan og senest i krigen i Irak. For Søværnets vedkommende har der været opgaver i både Jugoslavien og i Irak, hvor undervandsbåden „Sælen“ og endnu engang korvetten „Olfert Fischer“ har været afsted.

På grund af denne nye fredsbevarende og fredsskabende tilgangsvinkel, skal man i dag som værnepligtig, eller ansat i forsvaret, være forberedt på risikoen for at blive sendt i krig. Da undertegnede i 1988 var på session, kunne jeg overhovedet ikke forestille mig at en eventuel værnepligt kunne medføre krigsdeltagelse. Men dette har altså ændret sig i takt med forsvarets ændrede opgaver.

Forsvarsforlig på vej

Disse nye opgaver afspejles også i det nye forsvarsoplæg, som regeringen præsenterede i marts 2004. Forslaget, som er blevet kaldt den mest markante ændring af det danske forsvar siden 2. verdenskrig, er endnu ikke endeligt vedtaget, men det forventes at blive vedtaget uden de store ændringer inden Folketinget går på sommerferie.

Ifølge Hans Frederiksen ser oplægget fornuftigt ud. Forsvaret er som helhed tvunget til at rationalisere og derfor skal der tages nogle hårde beslutninger – og især lokalpolitisk kan den slags gøre ondt. I det store hele slipper Søværnet dog godt fra det. Der er planer om at lukke grundskolen i Auderød og flytte hele uddannelsesdelen til Frederikshavn, hvilket SK ser som et fornuftigt træk.

Desuden bliver værnepligten muligvis sat ned fra de nuværende 9 måneder til en 3 måneder lang beredskabsuddannelse, hvor man vil gennemgå en række basale ting, såsom udvidet førstehjælp og lidt krudt og kugler, som Hans udtrykker det. Efter de tre måneder har den værnepligtige så mulighed for at indgå kontrakt med forsvaret for en længere periode. Denne del af oplægget kan dog ende med at blive anderledes, da Dansk Folkeparti går ind for en 6 måneders værnepligt, mens både Socialdemokratiet og de Radikale går ind for en afskaffelse af værnepligten.

Herudover beholder Søværnet de to flådestationer i Frederikshavn og Korsør, mens et par eskadrer muligvis lægges sammen. Alt i alt kan forliget måske ende med at man får flere end de nuværende 1500 konstabler i Søværnet, hvilket man naturligvis ser positivt på hos SK.

Kokke

Selvom SK i princippet ser en eventuel 3 måneders værnepligt som et positivt tiltag, forudser Hans, at det vil kunne give Søværnet et mindre problem. Dette hænger sammen med, at Søværnets kokke normalt rekrutteres netop blandt de værnepligtige. Når/hvis værnepligten nedsættes mærkbart, bliver det sandsynligvis sværere at få rekrutteret de rigtige og det nødvendige antal kokke.

I forvejen er det svært at få kokke til Søværnet, hvilket bla. skyldes at Søværnet ikke uddanner kokke. Tidligere havde man en række læringepladser for kokke i Søværnet, hvilket man måske kunne overveje at få igen. Iflg. Hans skal der måske bare lidt kreativ tænkning til, da der er masser af muligheder. Dels kunne MAR-

TEC, som uddanner andre typer søfolk i Frederikshavn, måske involveres, ligesom et samarbejde med rederier i handelsflåden på uddannelsesområdet måske kunne være en mulighed.

Ellers fortæller Hans, at kokke ikke udgør nogen stor del hverken af medlemmerne i SK eller i Søværnet som helhed. På de helt små skibe er der slet ikke ansat kokke, på de lidt større kuttere er der ansat en enkelt pr. tørn, på flex-skibene varierer det lidt mellem 1-2 ansatte. På korvetterne og inspektionsskibene er man 2 eller 3 kokke afsted ad gangen, ligesom en sergent her fungerer som en slags hovme-

ster. Denne del af arbejdet står kokkene selv for på de øvrige skibe i flåden.

Også i Søværnet mærker kokkene i disse år, at kravene til dem skærpes. Både fra de øvrige ansatte og fra ledelsen er der f.eks. større fokus på sund kost. I Søværnet er det udarbejdet meget specifikke vejledninger for kosten, som kokken skal følge.

Til det næste nummer af Sø-Restauranten er der planlagt besøg på en flådestation, hvor der desuden skulle blive mulighed for en snak med en kok eller to om hvordan det er at være kok i Søværnet.

KAI TARP I ALGECIRAS

"Sine", "Regina", "Alexander", "Tove", "Lica", "Claes", "Cecilie", "Lexa" og "A.P. Møller", alle Mærsk-skibe, blev besøgt under mit ophold i Algeciras fra d. 4. til d. 11. april, i egenskab af talsmand for hovmestrene i rederiet A.P. Møller.

Inden afrejsen fra Danmark havde jeg forberedt nogle spørgsmål angående rammeaftalen: Hvordan kan den forbedres - hvad synes folk om tilsynet med apteringen, og samarbejdet med chief og overstyrmand om dette - indkøb - administrativt arbejde - hjælp i kabyssen - rederiets oplæg om catering manager, og - tryghed i ansættelsen.

Spørgsmålene blev besvaret med stor interesse af de forskellige hovmestre med særlig interesse for tryghed i ansættelsen. Alle var positive, underligt nok også de 2 som ikke var medlem af foreningen (men de kommer nok ind nu). Der var absolut glæde over rammeaftalen, især med fastlønssystemet så man ikke skal gå og tæn-

ke i overtid hele tiden, men nu tilrettelægger tiden som det er mest hensigtsmæssigt. Der føles større ansvar for eget arbejdsområde og det at have et fast skib gør det lettere at vende tilbage, også fordi man kender arbejdsrytmen og provianteringsmulighederne i den enkelte fart. Der var ingen på de besøgte skibe som havde haft problemer med afløsningsperioder, og ideerne om at kunne afløse på specielle tidspunkter i forbindelse med jul-nytår, sommer og personlige mærkedage, er faldet godt ud.

Mange emner blev belyst og diskuteret, og nogle enkelte ting blev sat på plads. Det største spørgsmål var nok hvordan vi får de uorganiserede ind i foreningen. Det problem håber vi snart at kunne få løst. Nu har de kørt på friløb længe nok. Vi betaler, og de nyder goderne som vi betaler for.

Det var især godt at møde gamle kolleger og venner og vi fik nogle gode timer

Sømandspræsten Asger ved kirkebussen

Udsigt fra præsteparrets lejlighed over Algeciras havn

Hans Jørgen Nielsen og Ole Balleby ved hovmesterskift og Kai Tarp

Mogens Baagøe

sammen og fik også hilst på hinanden oppe i byen. Jeg var især så heldig at møde Hans Jørgen Nielsen og Ole Balleby sammen under afløsning, og der var rigtig god tid til en snak og udveksling af ideer. Deres skib oste af hygge og godt samarbejde hele skibet imellem. Alle lagde turen forbi kabyssen for en sludder og en kop kaffe. På "Lica" blev der også sat godt med tid af til en snak med Mogens Baagøe, som jeg kender fra et tidligere rederi. Også hovmesteren på "A.P. Møller", Per Hjerrild, fik jeg en del tid sammen med om diverse emner. Det var godt at få mange ting på plads, og som talsmand fik jeg rigtig mange ting at arbejde med fremover.

En stor tak skal der lyde til Asger og Anette, præsteparret i Algeciras, for deres store hjælp med at bringe mig fra skib til skib. De var altid på forkant med hvornår skibene kom ind og hvem der var ombord. Asger ringede - "så kommer jeg om 10 minutter...", og så var det afsted. Det er et kæmpe arbejde de laver dernede. Kørsel af folk til shopping, udflugter, til frisør, køb af telefonkort, udbringning af aviser og blade, og så det at søfolkene ved at de altid kommer og får en sludder. Også hvis der er noget folk vil snakke om, som ikke vedkommer andre. Så tusinde tak til dem og deres altid gode humør, og det de gør for os.

Kai Tarp

SØFARTENS BESKÆFTIGELSE

Siden DIS-lovens vedtagelse har statistikkerne for påmønstrede og beskæftigede i den danske handelsflåde, ofte været et varmt emne. Senest i 2003 har de samme talkolonner, være brugt af forskellige, til at konkludere i vidt forskellige verdenshjørner. Har DIS-loven virket efter hensigten, når det gælder bevarelse af de danske arbejdspladser? I bund og grund en lidt håbløs diskussion, fordi ingen statistisk antagelse med rimelig sikkerhed kan dokumentere udviklingen, hvis vi ikke havde fået DIS i 1988. Til gengæld er der nok rimelig enighed om at DIS satte effektive bremsen i udflagningslysten, og så langt så godt.

Den statistiske publikation som diskussionerne tager udgangspunkt i, er Danmarks Rederiforenings (DR's) kvartalsvise „Beskæftigelsesstatistik“. Publikationen er baseret på Søfartsstyrelsens tilsvarende „Påmønstringsstatistik“, som er blevet udfærdiget siden 1988.

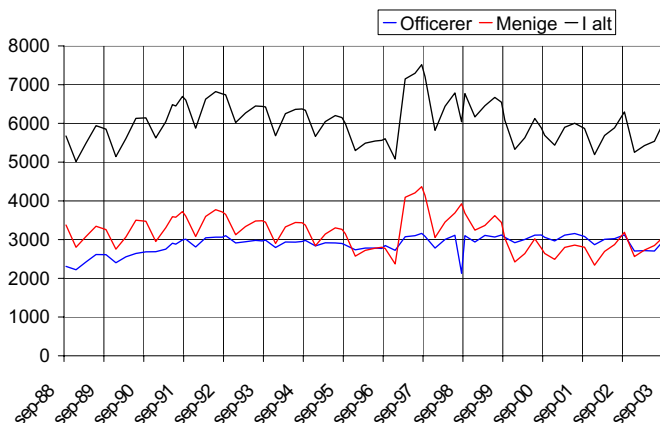
Seneste udgave af DR's statistik blev udsendt i april 2004, og dens noget uoverskuelige indhold, inspirerede foreningen til at sætte det store talmateriale op i et andet system. De 12 kurver på siderne 22-25, er diagrammer som er trukket på baggrund af foreningens opstillinger. Rederiforeningen har sine egne diagrammer i slutningen efter de mange siders tal, og disse er normalt baggrund for de mere højrøstede politiske diskussioner.

Vores materiale kan forhåbentlig bidrage med lidt „close up“.

DIS + DAS - påmønstrede

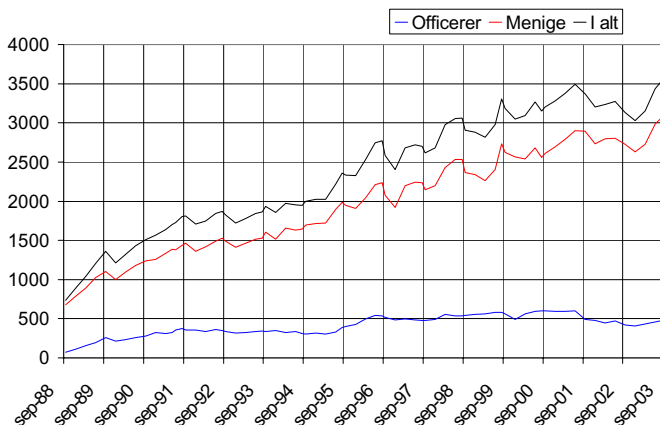
1

Danskere

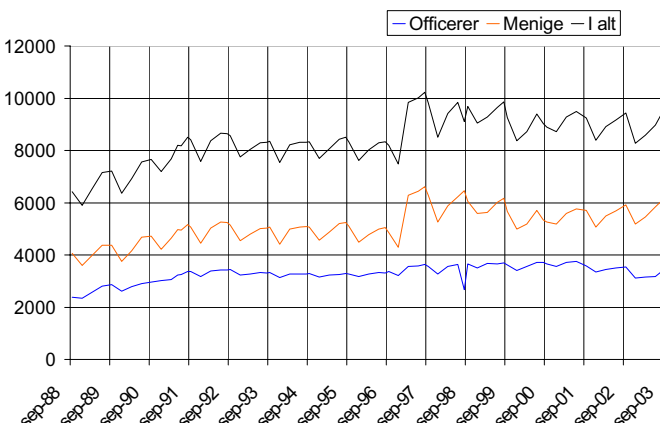
2

Udlændinge

3

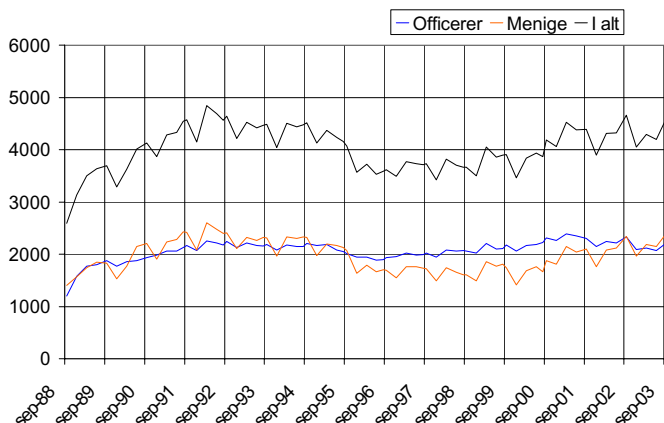
I alt

DIS - påmønstrede

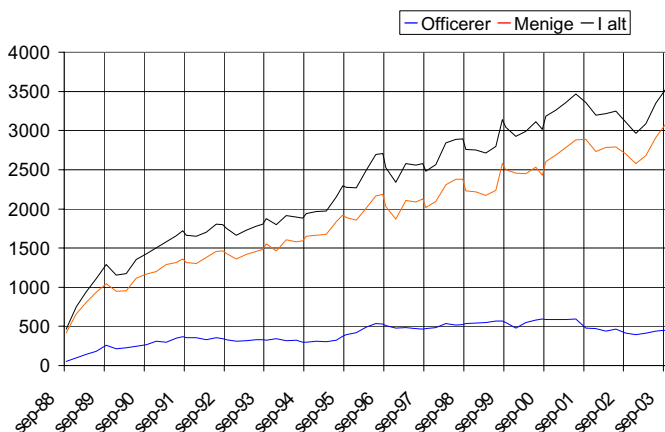
4

Danskere

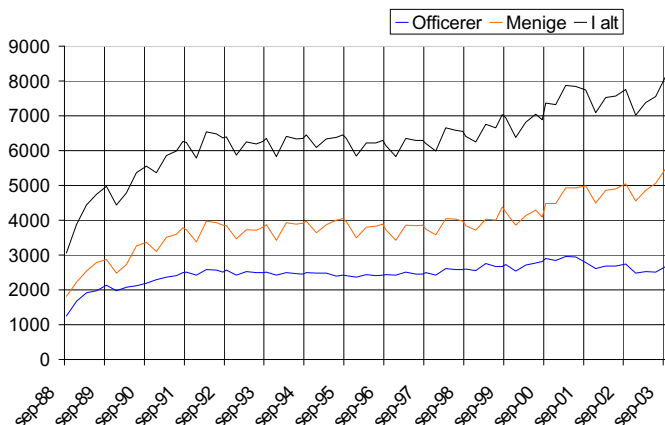
5

Udlændinge

6

I alt

„Påmønstrede“ på disse 2 sider, er baseret på Søfartsstyrelsens originale kvartalsstatistikker. Det er dem alting baserer sig på, og de beskæftiger sig principielt kun med et spørgsmål. Hvor mange af hvem findes mønstret ombord på danske skibe på et givet klokkeslet? Statistikkerne grundes selvsagt på vores gamle hæderkronede hyreblanket, som indsendes ved „op af gangvejen“ og „ned af gangvejen“.

Der er selvfølgelig **fejlkilder**, og der er principper og metoder som ændres. Nye mennesker med nye koste på nye kontorer.

Egentlige banale **tastefejl** (Søfartsstyrelse eller/og DR), anses ikke for at være betydende på noget sæt. Man kan imidlertid - antager vi - se et eksempel i diagram 1 (og tilsvarende i 3, 7 og 9) Der er ingen logisk forklaring på det underlige tilbagehop „officerer“ tager i september 1998, når danske menige hopper den modsatte vej.

Mere **lumske og skjulte** er fejl som baserer sig på indsendelser fra skibe, og registreringstidspunkter. Når man går i detaljer i Søfartsstyrelsens helt originale opgørelser, baseret på ansættelseskategorier, vil man ind imellem se markant flere påmønstrede kaptajner end antal skibe, og det lyder ikke troligt. Er det så tilsvarende for alle de andre, og hvorfor hvor meget? Når det gælder Søfartsstyrelsen, så opdateres deres statistikker bagudgående i en løbende proces. Denne opdatering er imidlertid hidtil ikke slået igennem i DR's statistikker, hvilket antages at betyde en vedvarende, men konstant ensartet usikkerhed.

Et andet systemproblem har det været, at **DFDS** har haft mulighed for at indberette med store mellemrum, hvilket medio 2003 er ændret til 1 gang om måneden. Dette forhold kan antages at have slået skævt igennem i DR's kvartalsstatistikker, men ikke i det årlige beskæftigelsestal.

Vi antager imidlertid at de systematiske fejlkilder tilsammen kun spiller en marginal rolle, og at de er rimeligt ensartede i deres samlede indvirken, således at kurvernes systematik kan tages for nogenlunde pålydende. Sagt med andre ord, så føler vi os rimeligt sikre på at talmaterialet ikke er en stor fiktion, og spørgsmålet er så hvordan det sættes sammen og forstås.

„**Beskæftigelseskurverne**“ på disse 2 sider er baseret på ren matematik fra Danmarks Rederiforening. Der er intet statistisk baggrundsmateriale for disse tal. Påmønstringstallene fra Søfartsstyrelsen multipliceres med nogle tal som er aftalt i „Kontaktudvalget“ i DR (samarbejdsorgan mellem de faglige organisationer og rederiforeningerne). I foreningens opstilling har vi gjort de pågældende faktorer ens for hele perioden 1988 til 2003, uagtet der har været mindre forskelle i de faktorer som DR har brugt over tid. Vi har med andre ord ikke brugt tallene fra DR's hæfte, men udregnet vores egne på baggrund af mønstringsstatikkerne direkte.

De anvendte **faktorer** er:

Officerer danske: 1,83

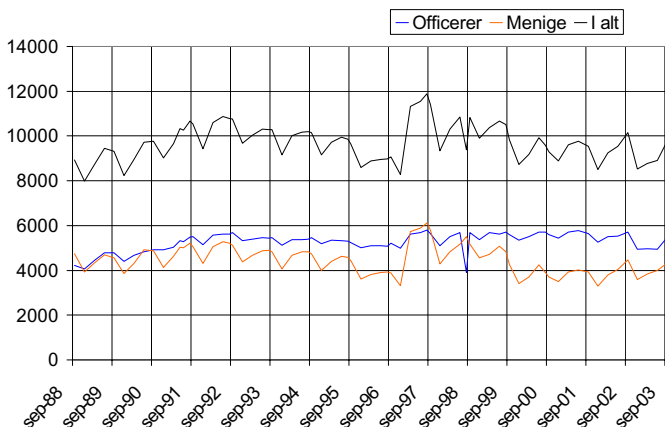
Menige danske: 1,4

Udlændinge: 1,2

DIS + DAS - beskæftigede

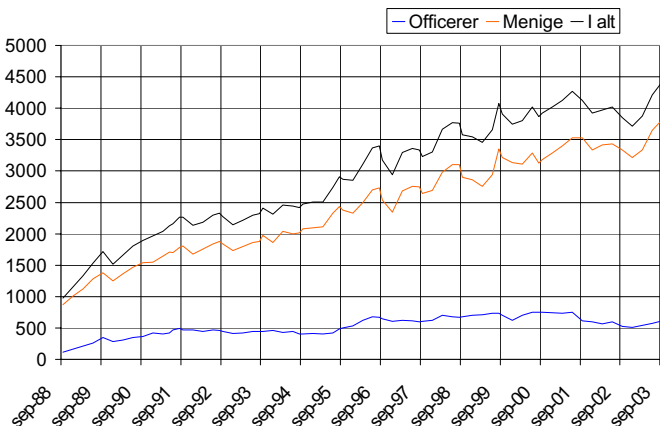
7

Danskere

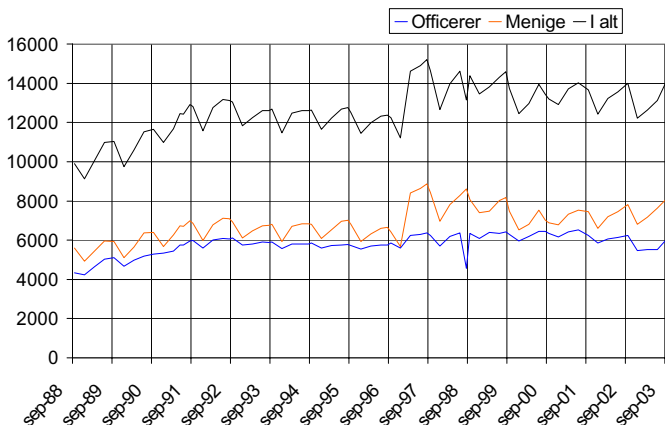
8

Udlændinge

9

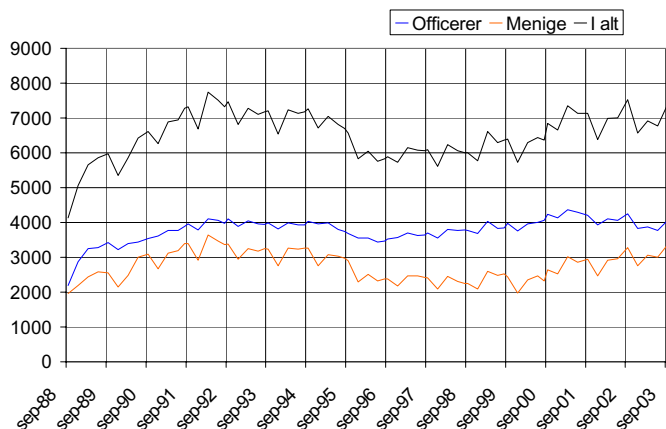
I alt

DIS - beskæftigede

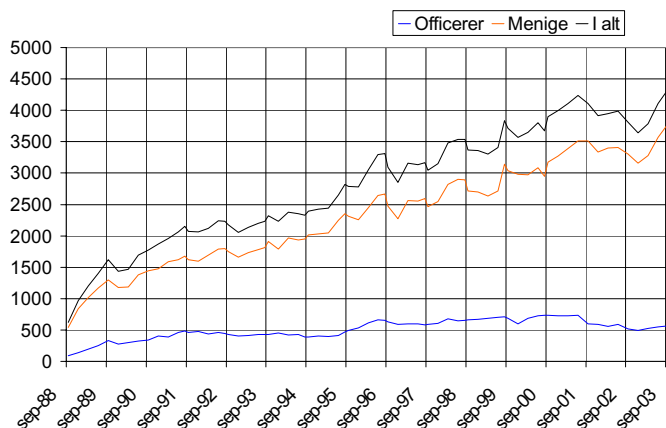
10

Danskere

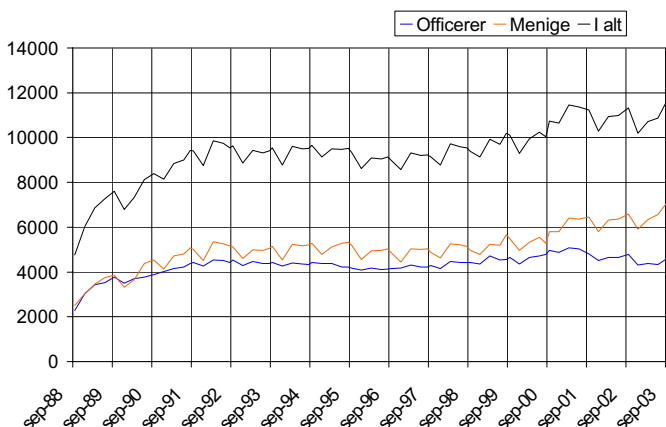
11

Udlændinge

12

I alt

Man kan særligt diskutere den anvendte faktor for udlændinge, som normalt aldrig er ansat i en hjemmepædagogik. Indtil slutningen af 90'erne anvendte DR da også faktoren 1,0 for denne gruppe.

Udlændinge:

Vores opsætning er en sammensmeltning af to statistikgrupper. Nemlig en for „Øvrige skandinavi- en og EU“, og en for „Andre udlændinge“. Gruppen af „Øvrige skandinavien og EU“ udgør imidlertid en relativ lille gruppe som ligger ret stabilt på 200-250 påmønstrede indtil september 1999, hvorfra der er en stigning fra ca. 200 til ca. 400 i september 2003, alt når det gælder DIS alene. For DIS+DAS vil de tilsvarende tal være ca 300 og en udvikling frem til ca. 450 i 2003.

Vigtige forudsætninger i øvrigt:

1997 Statsskibene (BHT + Scandline) kommer med i statistikkerne. Indtil da havde disse været undtaget indberetningspligt.

1997 Jernbanebro

1998 Bilfærgebros

2000 Øresundsbro

2000 Færge-DIS

Hvortil kommer en løbende flådeudvikling med større skibe og ændringer i besætningsstørrelser.

Tolkning

Hver især må fornøje sig med at sætte sproget på forståelsen af diagrammerne fra de foregående sider. Der kan skrives side op og ned eller males med bred husmandskost. De mere konstante årlige svingninger skyldes særligt sæsonvariationer i færge- og europæ-

isk fart. Med helikopterblikket kan man vel konstatere at den danske beskæftigelse har ligget ret stabilt set over hele perioden, medens antallet af udlændinge har været støt voksende, hvilket modsvarer af at det samlede antal *påmønstrede* er steget fra ca. 6.000 til ca. 10.000 (*beskæftigede* fra 10.000 til 14.000). Hvis man ser på antallet af skibe over perioden er dette stort set uændret fra 1988 til 2003 omkring godt og vel 500, med en spidsperiode fra 1992 til 2001 svingende op omkring 600.

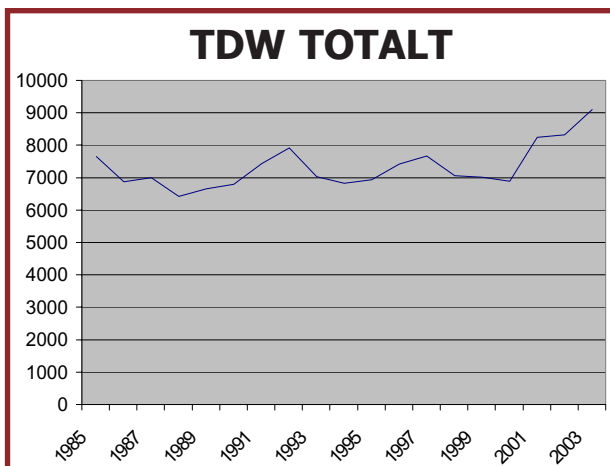
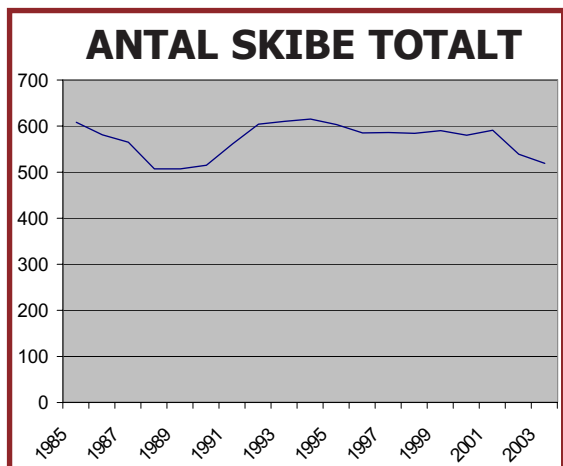
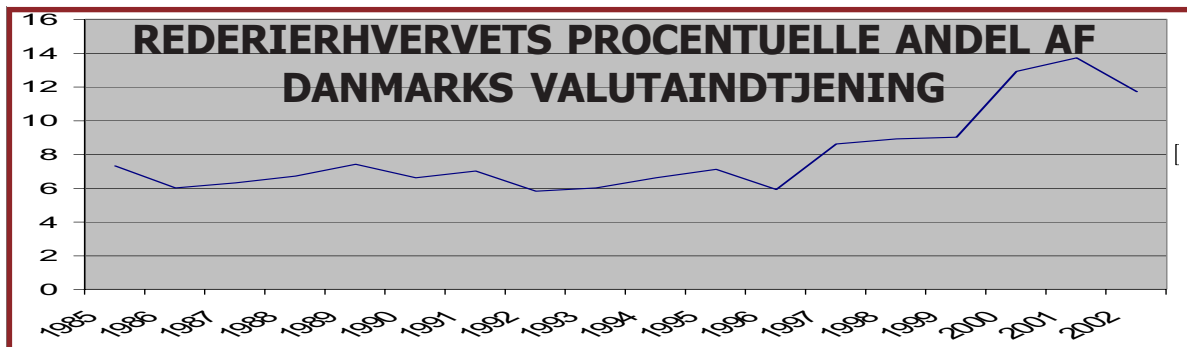
Det lyder ikke **helt** konsistent, når man tænker det nærmere efter. Hvis vi seperat ser på det samlede antal påmønstrede pr. skibsenhed, får vi et tal på ca. 20 i 2003. Det tal burde krydstjekkes til at give et fingerpeg om statistikernes generelle pålidelighed.

Når det gælder beskæftigelsesstatistikkerne kan man mene at de anvendte faktorer

er for små set i lyset af at langt de fleste i dag sejler i en 1:1-ordning, og sådan kan man blive ved i interessante analyser og diskussioner af tallene. Det vigtigste er imidlertid om diagrammerne aftegner et pålideligt udviklingsmønster, og det tror vi de gør, med en mindre, men stabil fejlmargen, omend det er noget ærgerligt at stats-skibene dumper ind i statistikkerne så sent som i 1997 og rykker det samlede billede.

Talmaterialet er drøftet med Peter Olsen fra Danmarks Rederiforening og Gunnar Lenzing fra Søfartsstyrelsen. I næste nummer fortsættes dette tema med bl.a. nogle diagrammer for kabys- og servicepersonalet i tilsvarende opstillinger, og omtale af en analytisk rapport fra 1999, samt den seneste rapport fra Søfartsstyrelsen til Folketinget fra ultimo april 2004.

Afslutningsvis et par ukommenterede diagrammer (Kilde: DR og Søfartsst.):

RIDS I DANSK ARBEJDERBEVÆGELSE HISTORIE

(fortsat)

PERIODEN 1872 - 1899

2. Socialt.

*Estrup, Frederik VIII og politidirektør Crone-
farberender »Provisoriet«. Denne karikatur blev
bragt i Riksen i 1876. Den blev senere beslag-
lagt af politiet. Igennem Riksenes redaktør Ha-
vald blev stiftlige gange måtte vandre i jængsel
på grund af bladet satiriske angreb på myndig-
hederne. (ARA.)*

Perioden 1872 til 1894 er godsejer Estrups såkaldte provisorietid, hvor der lovgives udenom det venstre-dominerede folketing ved provisorier (midlertidige love). Begyndelsen af 70'erne er præget af højkonjunktur hvor et spinkelt fabriksvæsen tager form. Perioden afløses omkring 1875 af en langvarig depression som holder ved helt til 1894 med bundrekorder i 77-78 og 86-87. Fra 1895 kommer der blus på lamperne med en investeringsrate på 10% af nationalproduktet. Med få tilbageslag fortsætter denne udvikling helt frem til 1. verdenskrig i 1914, hvor helt andre dagsordener sættes. Flere forfattere hælder til den anskuelse at den egentlige industrielle revolution i Danmark først kan dateres til slutningen af 1890'erne.

Udvandringen til USA er stigende frem til 1882 og fortsætter herefter i nogle årtier med stor dræning blandt unge til følge. Landbobefolkningen vandrer fra land til by i hele perioden. Til gengæld indvandrer tyskere og svenskere og virker ofte som løntrykkere fordi de ikke har familier at forsure. Der ses ikke på dem med velvilje og svenskerne

kaldes for nordens kinesere. "Demokraten" forarges over at der spekuleres på at indføre polakker og preussere til malkning. Vi kender vist denne historie fra nutiden på et ikke særligt sofistikeret niveau.

I København er i 1883 10.000 mennesker uden valget som en konsekvens af fattigvæsensbestemmelserne. Midt i 80'erne er forholdene for de københavnske arbejdere elendige. I den hårde vinter 1885-86 går halvdelen ledige og i oktober 1886 opgøres det at 28% er arbejdsløse.

De sociale forhold er dog langt værre for landarbejdere og tyende. I 1898 er der et velbeskrevet eksempel på en usædvanlig malkekone-opstand på herregården "Boller" ved Horsens. Nogle koner nægtede at malke mere end 20 køer for de 50 øre som de i følge kontrakten var forpligtet til, hvorefter forvalteren "bød dem rejse Fanden i vold, naar de ikke var fornøjede....". "Før skal Køernes Yvere sprænges, Husene skal staa paa Skerstenene, og jeg gaa paa Ladegaarden, før jeg bøjer mig for nogle Kællinger". Forvalteren fik i det store og hele sin vilje. Efter nogen tid indfandt kongens foged sig for at rydde. Arbejdsmandsforbundet havde imidlertid hyret en Horsens-advokat til at protestere mod udsmidningen. Sagen trak i langdrag, men ud kom de 12 familier. Den sidste udsættelse er tragedie-dystert, og med mindelser om den "lille pige med svovlstikkerne", beskrevet i

"Arbejds mændenes Fagblad" nr. 3 1898. (Historien her er hentet fra "Kampen for en bedre tilværelse", 1991, Knud Knudsen, Hanne Caspersen og Vagn Oluf Nielsen).

"...Saa tog Forvalteren, Fasanskytten og Ladefogeden paa Boller fat.

Udenfor husene var der et saa skrækkeligt Ælte og Pløre, saa man maatte have lange støvler paa for at kunne bunde.

Ud i dette væmmelige Søle smed man de fattige Arbejderes faa Ejendele.

Det sneede hele tiden stærkt, og selvfølgelig blev en hel Del Bohave komplet ødelagt.

Husvilde Hunde og Katte løb forvildede omkring i det bundløse Ælte.

...

Tættere og tættere dryssede Sneen ned over det tarvelige Bohave, mens de ihærdige Udsmidere fortsatte deres uhyggelige Arbejde.

Ud i Pløre, Ælte og Snestap smed man Sengetøj og andet Bohave hulter til bulter, medens Fogden og Politimændene gik ligeglade og saa til, som om de fandt, at det var den naturligste Ting i Verden.

En distriktslæge fra Horsens var om Morgenens mødt og havde udstedt en Erklæring paa, at de syge Børn maatte flyttes.

Der var en lille syg Pige paa godt en halv Snes Aar, der havde ligget i Sengen i 5 Aar. Hendes ene Fod var amputeret og ned ad Ryggen havde hun store aabne Saar. Hun var stærkt angreben af Tuberkler.

Saa læmpelig som muligt blev den lille Stakkel baaren ud af Huset og mellem en Del bløde Sengeklæder anbragt i en Droske, som fik Ordre til at køre i Skridtgang til hendes nye hjem.

Et andet Sted var ogsaa et Par syge Smaaabørn, som ligeledes i en Droske maatte transporteres fra de uhyggelige rønner.

Imedens dryssede Sneen ned, og i store, brede, fugtige Klatter faldt de paa det udsmidte Bohave.

Det var et trist syn!

Men alligevel, de udsmidte var ved godt Mod, og særlig Hustruerne var i godt Humør.

- En af Arbejderne istemte, da han kørte bort, siddende ovenpaa Flyttelæsset: "Snart dages det Brødre...".

En efter en drog de bort fra de grevelige Slavehuse med deres mange smaa Børn...

Da vi kørte bort, forbi Husene og gennem det alentykke Ælte, tænkte vi paa, hvilken Kontrast, der er her i denne verden. Paa den ene Side fattige Landarbejdere, der behandles saaledes, og jages ud i et Vejr, som Greven ikke en Gang vilde jage sine Hunde ud i, og paa den anden side Greven og Grevinden, som i de flotte og rigt udstyrede Saloner nyder Livet i Hovedstaden".

"Snart dages det, Brødre, det lysner i Øst".

Der er ikke meget Morten Korch over den historie. Når det gælder realistiske sociale beskrivelser fra perioden er syndikalisten Christian Christensens bog "En rabarberdreng vokser op", fra 1961, nok den mest kendte og respekterede, medens Nexø's "Pelle Erobreren" fra 1906-10 fik tusinder til at brænde for socialismen. Nexø så stort og optimistisk ind i det nye århundrede da han slutter 4-binds værket med en samtale mellem en ny generation og Pelle:

"Jeg synes, det er noget godt Sludder," sagde Pelle leende. "Og du kommer da til at smøre godt med Løgn i, hvis du vil have mig gjort til en Prinds, Jeg tror nu ikke, du faar Arbejderne til at tage den for en rigtig bog, det er det hele altfor kendt og almindeligt til."

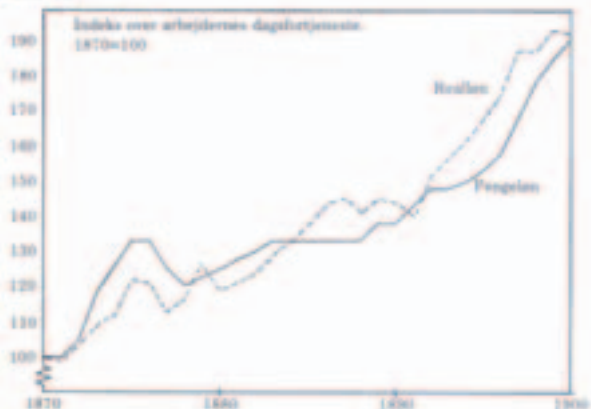
"De skal gribe efter den - og græde af Glæde og Stolthed over at finde sig selv i den. Kanske opkalder de ogsaa deres Børn efter den af bar Taknemmelighed!"

"Hvad skal den saa hedde da?" spurgte Pelle.

"Den skal hedde Pelle Erobreren!"

b. Årsfortjeneste og leveomkostninger

Der findes ikke nogen landdækkende lønstatistik for perioden. Men på grundlag af statistik fra enkelte år og forskellige lønningsspekulationer, er der udarbejdet et lønspektrum.

Pengelindeks er udtryk for, hvor mange penge arbejderne i gennemsnit fik udbetalt. Lønspektret angiver lønnens købskraft, dvs. hvor mange varer og tjenester, der kan købes for pengene.

Mellem 1870 og 1900 stiger reallønnen imidlertid med næsten 100%. Det giver grobund for handel ogandel hvis konsekvenser Chr. Christensen pessimistisk beskriver: "Det store flertal tager hjemmet på kredit... Først kommer husværten, så møbelhandleren, derefter stat og kommune med skatter og gasafgifter, så kommer sygekassen, arbejdsløshedsforsikringer og fagforeningen, skrædder og skomager, og lad os ikke glemme hans unge hustru, der stiller op med et yderst alvorligt ansigt, hvis folder så dårligt klæder ungpigeansigtet. Hun har sin bager, spækhøker, urtekræmmer, hørkræmmer, og hvad alle smågadernes små snylttere nu hedder - og alle skal de have deres rigelige part af ugelønnen. Som årene gik,

øgedes børneflokkene... De var forlængst flyttet ind i sidegadens fattigkaserne...". Vi genkender skurkene. Reklamebaseret forbrug og klods eller afbetaling. Men først og fremmest udviklingssamfundets svøbe. Ingen svangerskabsforebyggelse kombineret med faldende børnedødelighed.

Fra fabriksverdenen kan vi her sluttelig bringe et uddrag af reglementet for en af tidens mest kendte jernindustrielle virksomheder J.G.A. Eickhoff. Reglementet er fra 1872:

§ 4

Arbejdstiden er på søgnedage fra om morgenen kl. 6 til om aftenen kl. 6 med følgende opholdstider:

til frokost fra kl. 8 til 8½

til middag fra kl. 12½ til 1½.

Om lørdagen standses arbejdet kl. 5-¾ for pudsning af værktøjet og maskiner.

Arbejdstiden er om søndagen fra om morgenen kl. 6 til om eftermiddagen kl. 4.

...

Dagen før påske, pinse og jul standses arbejdet kl. 4, men beregnes alligevel som en hel arbejdsdag.

§ 5

Lønnen fastsættes efter 14 dages prøve pr. arbejdstime eller pr. dag. Efter forudgående tilsigelse er enhver arbejder pligtig til at arbejde ogsaa uden for den i § 4 nævnte arbejdstid og hver times overarbejde betales som 1½ time. Før arbejderen har krav på deres forhøjede løn, må han dog i den pågældende uge have haft 10½ fulde arbejdstimer pr. arbejdsdag.

§ 18

Den arbejder, der ikke møder til de bestemte tider, bøder for indtil 5 minutter med 2 sk., for

fra 5 minutter til 15 minutter desuden 2 sk., fra 15 minutter til ½ time desuden 2 sk., for over ½ time til en time desuden 2 sk. Møder nogen endnu senere, har de først adgang til fabrikken og løn fra næste arbejdstids begyndelse.

3. Lovgivning.

I 1873 vedtages en fabrikslov med regulering af børns arbejde.

Forud er gået en lang debat og et foredrag af en dr. Emil Hornemann fra 1872 siger en del om holdninger og tilstande: "... I og for sig er børns arbejde i industriens tjeneste snarest et gode. Der kan ikke være tvivl om, at pligtmæssigt arbejde er sundere end leddiggang...

For 4 fabrikker er tallet på samtlige arbejdere ikke opgivet, i de øvrige 45 fabrikker er dette tal 4.297, og blandt disse er der 886 børn, eller noget over 20%. - altså omtrent som i Sverige...

Det ses endvidere, at der blandt de 886 børn findes 134 som er under 10 år gamle... Børnenes arbejdstid er meget forskel-

lig i de forskellige fabrikker, i det hele noget for lang. I væverierne og spinderierne opgives lige fra 2 timer hver anden dag indtil 12-13 timer hver dag. Nogle steder arbejder børnene kun hver anden dag og går i skole hver anden dag, og hvor arbejdstiden er lang, er der i reglen flere ophold til hvile og føde. I tobaksfabrikkerne er arbejdstiden de fleste steder 5 á 6 timer, sjældnere 12 á 13 timer..."

Fabriksloven i 1873 regulerer børnearbejdet, således at børn ikke må arbejde om natten eller på søn- og helligdage, og de må ikke være yngre end 10 år gamle. Mellem 10 og 14 år er den maximale arbejdsdag 6½ time.

"Industritidende" fordømmer fabriksloven i skarpe vendinger for at være urimelig, anstødelig, vidtløftig og uden behovsmæssig baggrund og skriver bl.a.:

"... når man gennem denne lov vil hævde staten eller indenrigsministeren ret til at bedømme, om et barns sundhedstilstand tillader det at arbejde, og når man gør dette i kraft af en 24 skillingsattest og i øvrigt frakender forældrene enhver ret til at afgøre, om deres børn kan tåle at arbejde eller ikke, så er dette, efter vor opfattelse, et overgreb fra myndighedernes side, som kun kan vække anstød, uvilje og ringeagt for sådanne lovbestemmelser".... "... forbyde forældrene den frie rådighed over deres børn?".

Loven bliver revideret i 1901 hvor lavalderen for børnearbejde sættes op til 12 år.

I 70'erne og 80'erne er socialhjælpen i høj grad betinget af privat velgørenhed. "Nationaltidende" beregner at 4% af befolkningen årligt må understøttes med 4 millioner kroner for at blive holdt borte fra fattigvæsenet og dets frygtede konsekvenser. "Socialdemokraten" mener at nøden er langt større og skriver 22/1-1885 at den private velgørenhed for de

trængende er "hvad Kongens fødselsdag er for Ladegaarden: en Dags Risengrød med Steg". I 80'erne nedsættes en række udvalg til belysning af sociale forhold. En P.F. Lunde udtaler opsigtsvækkende at staten burde tilsi­kre arbejderne en livrente fra deres 30. år (borgerløn!). Men flere lovforslag, herunder om sygekasser og alderdomsforsørgelse når ikke til vejs ende. I 80'erne gennemføres således kun en lærlingelov, en maskinlov og en lov om opførelse af arbejderboliger. I vores nære nabostat Tyskland er der derimod stor social- og forsikringsmæssig reformiver under Bismarck, medens Danmark er en 10 år efternø­lende.

1891

Fattiglovgivningen ændres og det anerkendes at det offentlige har pligt til forsørgelse medens det til gengæld knæsættes som princip at "fattighjælp skal aldrig eftergives". Alderdomsforsørgelse for ubemidlede over 60 år bliver nu uden fattighjælpsvirkning. Hele lovforslaget har et splittet folketing bag sig. Højre har udvandet Venstres forslag fra året før til ukendelighed.

1892

Lov af 12. april 1892 om statstilskud til anerkendte sygekasser.

1898

Ulykkesforsikringslov som pålægger arbejdsgiverne forsikringspligt.

Ved århundredeskiftet er der ikke meget at prale af på arbejds- og sociallovgivningens områder, men nogle grundsten er lagt.

4. Fagforeninger.

Efter den store nedtur i midten af 70'erne hvor fagbevægelsen næsten udraderes, vokser bevægelsen støt fra ca. 1880 og i 90'erne følger arbejdskamp på arbejdskamp med betragtelige lønstigninger og nedsættelse af arbejdstiden. Arbejdsgiverne på deres side udvikler lockout-våbnet til et effektivt forsvar.

Der er stigende adskillelse mellem fagbevægelse og parti i perioden, og fagforeninger oprettes med klare fagpolitiske målsætninger som:

- At søge reallønnen hævet
- At få indført normalarbejdsdag
- At understøtte rejsende og arbejdsløse
- At kræve overenskomster respekteret
- At få oprettet voldgiftsretter
- At samle konfliktfonde og
- At anvise arbejde til medlemmer.

OleS

fortsættes i næste nummer

Kilder: Der er mange kilder til dette og kommende afsnit. Der bliver til slut udfærdiget en samlet kildehenvisningsliste. Billedet på forrige side viser arbejdere på Holbæk Cigar- og Tobaksfabrik i 1894

